

Warszawa, 27 listopada 2021 roku

Sprawa: Stanowisko w sprawie petycji w dotyczącej
podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie
zmiany ustawy o VAT w odniesieniu do
zwolnienia z podatku VAT darowizn produktów

Znak sprawy: PT1.050.1.2021.PSG.741

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Aleksander Pocij
Przewodniczący Komisji Praw
Człowieka, Praworządności i Petycji

Szanowny Panie Przewodniczący,

W związku z prośbą o stanowisko w sprawie treści zawartych w petycji dotyczącej podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług w odniesieniu do zwolnienia z podatku VAT darowizn towarów przemysłowych, uprzejmie informuję, co następuje.

Na wstępie należy zauważyć, że przepisy dotyczące podatku od wartości dodanej w całości objęte są zakresem prawa Unii Europejskiej, a Polska jako członek Unii Europejskiej zobowiązana jest do przestrzegania *acquis communautaire*. W odniesieniu do podatku od towarów i usług oznacza to przestrzeganie postanowień przede wszystkim dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej¹ – dalej „dyrektywa VAT”, oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego podatku od wartości dodanej.

Objęcie prawa krajowego w zakresie opodatkowania podatkiem od wartości dodanej obowiązkiem harmonizacji z prawem unijnym powoduje, iż Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, nie posiada nieograniczonej swobody kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie. W konsekwencji polskie przepisy dotyczące podatku od towarów i usług powinny być zgodne z unijnymi przepisami prawa dotyczącymi podatku od wartości dodanej. Stosownie do art. 16 dyrektywy VAT wykorzystanie przez podatnika towarów stanowiących część majątku jego przedsiębiorstwa do celów prywatnych podatnika lub jego pracowników,

¹ Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, s. 1, z późn. zm.

które przekazuje nieodpłatnie lub, w ujęciu ogólnym, które przeznacza do celów innych niż prowadzona przez niego działalność, gdy VAT od powyższych towarów lub ich części podlegał w całości lub w części odliczeniu, jest uznawane za odpłatną dostawę towarów. Za odpłatną dostawę towarów nie uznaje się jednakże wykorzystania do celów działalności przedsiębiorstwa podatnika towarów stanowiących prezenty o niskiej wartości i próbki.

Powyższy przepis został zaimplementowany do krajowego systemu VAT w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług² – dalej „ustawa o VAT”, zgodnie z którym przez dostawę towarów, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, rozumie się również przekazanie nieodpłatnie przez podatnika towarów należących do jego przedsiębiorstwa, w szczególności:

- 1) przekazanie lub zużycie towarów na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków stowarzyszenia,
- 2) wszelkie inne darowizny

– jeżeli podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów lub ich części składowych.

Jak zatem wynika z ww. przepisów dyrektywy VAT oraz ustawy o VAT, regulacje te nie zakładają – co do zasady – opodatkowania tym podatkiem darowizn towarów. Opodatkowaniu VAT podlegają jedynie te nieodpłatne dostawy, w odniesieniu do których spełnione są wskazane warunki, tj. istnienie prawa do odliczenia podatku naliczonego. Jak wskazano powyżej, zasady te nie dotyczą prezentów o małej wartości i próbek, kwestia ta nie ma jednak w zastosowania w sprawie będącej przedmiotem petycji.

Jakkolwiek w niektórych państwach członkowskich UE obowiązują pewne preferencje podatkowe w zakresie niektórych nieodpłatnych przekazania towarów, zauważyć jednak należy, iż mają one ograniczony zakres zarówno przedmiotowy, jak i podmiotowy (dotyczą one towarów, które np. ze względu na ustawowo określone przesłanki lub wady nie mogą zostać sprzedane lub muszą zostać wycofane z rynku, a darowizna z reguły musi być dokonywana na rzecz ściśle określonego kręgu podmiotów). Zgodność z prawem unijnym powyższych regulacji pozostaje kwestią otwartą.

Nawiązując do przedstawionej w petycji propozycji zmiany przepisu art. 43 ust. 1 pkt 16 ustawy o VAT należy zauważyć, że proponowana regulacja ma bardzo szeroki zakres przedmiotowy – sformułowanie „produkty niespożywcze” oznacza w praktyce objęcie preferencją wszelkich towarów, innych niż produkty żywnościowe, bez względu na to czy są to np. towary z drobną usterką, towary niesprzedane czy posezonowe.

² Dz. U. z 2021 r., poz. 685, z późn. zm.

Takie rozwiązanie zaś wymaga szczegółowych analiz, zarówno w aspekcie prawnym, w aspekcie praktycznym (tj. analizy asortymentu towarów, których miałyby dotyczyć, ewentualnych odbiorców tych darowizn i ich ostatecznych beneficjentów), jak i w aspekcie finansowym (wpływ na szczelność systemu VAT oraz ewentualne skutki dla budżetu państwa).

Podkreślenia wymaga, że w dobie pandemii COVID-19, której konsekwencji gospodarczych i społecznych doświadczają zasadniczo wszystkie kraje Unii Europejskiej, aktywność resortu finansów skupiona jest na działaniach mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom takiego stanu rzeczy.

Przykładowo należy wskazać, iż wraz z początkiem pandemii COVID-19 Minister Finansów wydał rozporządzenie z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych³. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia (wielokrotnie nowelizowanego w trakcie pandemii) wprowadzono obniżone stawki podatku VAT:

- 1) 0% na darowizny wyrobów medycznych, wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro, szkła laboratoryjnego, aparatury laboratoryjnej, produktów leczniczych, substancji czynnych, środków dezynfekujących, specjalistycznych testów diagnostycznych służących do analizy i wykrywania czynników patogennych w organizmie człowieka, wodzie, powietrzu i glebie oraz wybranych środków ochrony indywidualnej – na cele związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, na rzecz wybranych podmiotów;
- 2) 0% na darowizny laptopów i tabletów, jednostek centralnych komputerów, serwerów, monitorów, zestawów komputerów stacjonarnych, drukarek, skanerów, urządzeń komputerowych do pism Braille’a oraz urządzeń do transmisji danych cyfrowych – na rzecz wybranych podmiotów – w celu ostatecznego ich przekazania placówkom oświatowym;
- 3) 0% na nieodpłatne świadczenia remontu, modernizacji, termomodernizacji, przebudowy, robót konserwacyjnych lub montażowych, na rzecz organizacji pożytku publicznego – wykonywane w budynkach będących częścią zakładów leczniczych, w których wykonywana jest działalność lecznicza przez określone podmioty lecznicze;
- 4) 0% na określone produkty lecznicze – służące terapii, której przeprowadzenie poza granicami kraju stało się niemożliwe lub nadmiernie utrudnione z uwagi na ograniczenia nałożone w wyniku stanu epidemii ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2;
- 5) 0% na dostawy, wewnątrzspółnotowe nabycia i import testów diagnostycznych w kierunku SARS-CoV-2 i wywołanej nim choroby COVID-19, oraz szczepionek przeciwko COVID-19.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż kwestia ew. przyjęcia proponowanych w petycji rozwiązań będzie przedmiotem dalszych prac w Ministerstwie Finansów. Ostateczne

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1696, z późn. zm.

jednak decyzje w tym zakresie będą wymagały szczegółowych analiz pod kątem nie tylko efektywności proponowanego rozwiązania, ale i potencjalnych skutków finansowych z niego wynikających dla strony dochodowej i wydatkowej budżetu państwa.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Podsekretarz Stanu

Jan Sarnowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/